

SINAIS EM LINHA

*plataforma de crítica e reflexão sobre artes
performativas*

CRÍTICA

Dançar com fantasmas [Tutu]

JUNHO 3, 2016

JOANA PAJUELA ALVES

FIMFA '16, FIMFA - FESTIVAL INTERNACIONAL DE
MARIONETAS E FORMAS ANIMADAS, LICHTBENDE.
TEATRO-ESTÚDIO MÁRIO VIEGAS

Tutu. Direcção artística, concepção, imagens e performers: Marie Raemakers, Rob Logister. Compositores e intérpretes musicais: Axel Schappert, Helene Jank. Dramaturgia e coreografia: Jeannette van Steen. Olhar exterior: Rop Severien Fotografias: Rob Logister, Christian Mitrea Agradecimentos: Carlos Lagoeiro, Etienne Borgers, Irene Schaltegger, Myrthe Schuuring, Sandra Stark, Thamar van Loon en Sanne Bloemink. Técnica: Lanterna mágica. Idioma: Sem palavras. Público-alvo: Dos 6 aos 106 anos. Duração: Aprox. 50 min.

TEKENS ONLINE

Platform voor kritiek en reflectie op de podiumkunsten

KRITIEK

Dansen met geesten [Tutu]

3 JUNI 2016

JOANA PAJUELA ALVES

FIMFA '16, FIMFA – INTERNATIONAAL FESTIVAL VAN
MARIONETTEN EN VORMEN VAN ANIMATIE, LICHTBENDE.
TEATRO-ESTÚDIO MÁRIO VIEGAS

Tutu. Artistieke leiding, concept, beelden en performers: Marie Raemakers, Rob Logister. Componisten en muzikanten: Axel Schappert, Helene Jank. Dramaturgie en choreografie: Jeannette van Steen. Advies: Rop Severien Foto: Rob Logister, Christian Mitrea. Speciale dank aan: Carlos Lagoeiro, Etienne Borgers, Irene Schaltegger, Myrthe Schuuring, Sandra Stark, Thamar van Loon en Sanne Bloemink. Techniek: Toverlantaarn. Taal: Geen woorden. Doelgroep: 6 -106 jaar. Duur: Ongeveer 50 min.

FIMFA – Festival Internacional de Marionetas e Formas Animadas

Teatro-Estúdio Mário Viegas, 14 de Maio de 2016

Vindos da Holanda, e pela primeira vez em Portugal, a companhia de teatro Lichtbende chega a Lisboa integrada na programação do FIMFA Lx 2016. Dedicado ao trabalho com luz e sombra e sua articulação com música ao vivo, este colectivo trabalha com lanternas mágicas, criando um ambiente fantástico que evoca os primórdios da arte do cinema, ao mesmo tempo que presta homenagem ao cientista holandês Christiaan Huygens, a quem foi atribuída a invenção destes dispositivos em 1659.

O espectáculo com que agraciaram o público português foi criado em 2014 e tem circulado desde então por inúmeros festivais nacionais e internacionais. *Tutu* conta-nos a história de uma criança que cresceu nos anos 30 e alimentava o sonho de ser bailarina. Construído a partir de uma comovente fotografia, projectada no início do espectáculo, de uma menina que segura a sua boneca bastante velha e estragada, *Tutu* é um convite para uma viagem pela dança dos anos 30 e 40, atravessando momentos marcantes desse conturbado período da história mundial.

Inspirado por fragmentos de filmes, personalidades da dança, gravações musicais e movimentos artísticos das primeiras décadas do século XX, o espectáculo remete para importantes referências da história da dança e do seu percurso estético (do sapateado ao *Ballroom*): de Anna Pavlova (1882 – 1931) a Oskar Schlemmer (1888 – 1943), passando por Mary Wigman (1886 – 1973), Josephine Baker (1906 – 1975) e Shirley Temple (1928 – 2014). Apesar desta multiplicidade de referências não provocarem especial eco nos mais novos, elas garantiram a satisfação dos mais velhos, concretizando a promessa da companhia: “para público dos 6 aos 106”.

O grande encanto desta construção é a elegante articulação entre a música ao vivo e o jogo de luz e sombra criado pelas projecções das lanternas mágicas. Estes magníficos objectos são o grande instrumento de trabalho dos Lichtbende (“A quadrilha da luz” traduzindo literalmente): umas têm mais de 100 anos, outras são adaptadas e actualizadas, outras reflectem ainda um reajuste da técnica japonesa Utsushi-e. A partir delas, o espectáculo desenha-se entre anseios e afectos entrelaçados na música e na dança, transformando-o numa narrativa flutuante e ritmada, dotada de grande fluidez. A construção narrativa, baseada na sucessão de momentos aos quais correspondem um género tanto musical como de expressão corporal, não cria um ambiente fragmentado, mas antes um sentido episódico da vida dessa rapariga que se torna mulher.

FIMFA – Internationaal Festival van Marionetten en Vormen van Animatie

Teatro-Estúdio Mário Viegas, 14 Mei 2016

Theatergezelschap Lichtbende (uit Nederland en voor de eerste keer in Portugal), is in Lissabon opgenomen in de programmering van FIMFA Lx 2016. Dit collectief werkt met toverlantaarns, mengt licht en schaduw met live muziek en creëert hiermee de fantastische sfeer van de eerste film. Tegelijkertijd brengt de groep een hommage aan de Nederlandse wetenschapper Christiaan Huygens, aan wie de uitvinding van de toverlantaarn in 1659 wordt toegeschreven.

De voorstelling die het Portugese publiek betoverde is gemaakt in 2014 wordt sindsdien gespeeld op tal van nationale en internationale festivals. *Tutu* vertelt het verhaal van een meisje dat opgroeide in de jaren '30 en droomde om ballerina te worden. Ontwikkeld vanuit een aandoenlijke beeltenis van een meisje met haar zeer oude en verweerde pop, geprojecteerd aan het begin van de show, nodigt *Tutu* uit voor een reis door de dans van de jaren '30 en '40, aan de hand van belangrijke momenten uit deze onrustige periode van de wereldgeschiedenis.

Geïnspireerd door filmfragmenten, danspersoonlijkheden, muziekopnamen en artistieke bewegingen van de vroege twintigste eeuw, verwijst de voorstelling naar de belangrijkste gebeurtenissen van de dansgeschiedenis en haar esthetische ontwikkeling (van tapdans naar Ballroom): Anna Pavlova (1882 - 1931), Oskar Schlemmer (1888-1943), Mary Wigman (1886-1973), Josephine Baker (1906-1975) en Shirley Temple (1928-2014). Ondanks de vele verwijzingen, die geen speciale weerklank vond bij het jonge publiek maar wel zorgde voor voldoening bij de oudere generatie, voldoet *Tutu* aan de belofte van het gezelschap: "voor iedereen tussen 6 en 106".

De grote charme van de voorstelling is de elegante verbinding van live muziek en het spel met licht en schaduw gecreëerd door projecties van toverlantaarns. Deze prachtige exemplaren zijn de grote werkinstrumenten van Lichtbende: sommigen zijn meer dan 100 jaar oud, anderen zijn aangepast en geactualiseerd, nog anderen weerspiegelen een aanpassing van de Japanse techniek Utsushi-e. Daarmee wordt de voorstelling gemaakt die gaat over verlangens en gevoelens verstrengeld in muziek en dans, vertaald in een drijvend en ritmische verhaal dat heel harmonieus voortvloeit. De dramaturgische opbouw op basis van opeenvolgende momenten die overeenkomen met een genre van zowel muzikale als lichamelijke expressie, werkt niet fragmentarisch, maar krijgt eerder een episodische betekenis van het leven van dit meisje dat vrouw wordt.